

TUDI V VZHODNI NEMČIJI NA DNEVNEM REDU

GOSPODARSKA VPRAŠANJA IN VLOGA DELAVSKIH ODBOROV

Izvajanje večletnega gospodarskega načrta Vzhodne Nemčije (1956 — 1960) je letos, v svojem prvem letu, naletelo na določene resne probleme.

Smernice tega načrta so bile objavljene letos pomladi. Te smernice so postavile vzhodnonemško gospodarstvo pred težke naloge: z uvajanjem sodobne tehnike in tehnoloških procesov, z mehanizacijo in avtomatizacijo, z rekonstrukcijo in modernizacijo industrije nasploh in moral doseči svetovni nivo tehnike in s tem doseči v nekaterih panogah pa celo prehiteti Zapadno Nemčijo.

Politični pomen tega povišanja programa je bil močan poudarek, načrti za njegovo izvedbo pa so temeljili na aranzmajih z vzhodnotržiščnimi delavci in Sovjetsko zvezo. Po sporazumu, ki je bil dosežen letos poleti v Moskvi, so se SZ in vzhodnoevropske države z polno zavezo obvezale za svojimi zavezanici v Vzhodni Nemčiji, a svojimi surovinami pa so obljubile ustrezno materialno oskrbovanje vzhodnonemške industrije. Vse to pa je izpopolnilo z dobavo tolike količine prehranjenega blaga, da bi si Vzhodna Nemčija ustvarila toliko rezerv, da bi v letu 1957 mogla ukiniti še preostalo racioniranje potrošnje. Pri vsem tem je bilo poudarjeno, da ti aranzmaji ustvarjajo v Vzhodni Nemčiji splošno ne povojne pogoje za gospodarsko tekmo z Zapadno Nemčijo. To tekmo je nakazal Ulbricht, ko je govoril o enotnosti glede bodočnosti Nemčije, pri tem pa da bo odločilno vlogo imela emobilizacija delovnih ljudi, njihova zainteresiranost ter iniciativa.

Kmalu pa se je pokazalo, da že znani stari instrumenti te mobilizacije ne morejo zagotoviti. V prvem polletju je v mnogih važnih področjih načrt odstopal. Stali problemi — slabo oskrbovanje s surovinami in reprodukcijami blaga, slaba organizacija proizvodnje in nezadostna produktivnost dela — so se vedno ostali na dnevnem redu. Čeprav so bila pooblastila direktorjev podjetij razširjena s sklepom, ki je bil izdan 1955. leta, se je pokazalo, da to ni prineslo občutnih sprememb.

To mnenje so zastopali še sami direktorji v neki anketi, ki je bila izvedena letos septembra. Direktorji so tožili, da je glede gospodarstva in predvsem glede upravljanja podjetij velikansko število pomanjivosti, v katerih se direktorji enostavno izgubljajo in ki kažejo, da se njihova nova pooblastila ponovno duše. Prav tako je bilo rečeno, da je centralizacija še vedno preveč ozka. Eden izmed teh direktorjev je celo zapisal, da je bilo njegovemu podjetju narobe, naj poveča proizvodnjo za 200 odstotkov, toda hkrati en, kot direktor ne more odločiti o tem, kako bo zmogljivost svojega podjetja razširil, ker je odvisno od ministrstva, kje in kako naj se investicije trošijo ter kaj in kako naj se gradi.

Ne moremo reči, da se ta problem zanika in da glede njegovega reševanja ni bilo nič storjenega. Kajti sicer bi ne mogli razumeti resolucije o potrebi razširjanja pravic in nalog sindikalnih organizacij v podjetjih, ki jo je izglasovalo sindikalno vodstvo na svojem plenarnem septembra letos. Vendar se zdi, da se je pri tem želelo, naj bi edinele sindikalne organizacije bile tiste sile v podjetjih, po kateri naj bi delavci aktivne sodelovali pri reševanju nekaterih

problemov podjetij. Toda ta esindikalna varianta je bila zastarela še preden so jo podrobneje formulirali. Morda se je to zgodilo tudi zaradi tega, ker je ta rešitev preveč spominjala na staro shemo o sindikatih kot »tranzmisiji« in zato ni mogla ogreti delavcev, morda pa so pri tem imele vlogo tudi gospodarske težave v državi ali pa dogodi, ki na Madžarskem in na Poljskem, ki so okrepili težnje delavcev po novi temeljitejši rešitvi.

Dejstvo pa je in nadaljnji razvoj dogodkov kaže, da so težnje po korenitejši rešitvi bile zares mnogo bolj žive, in vlada je zato v svoji deklaraciji od 2. novembra zahtevala, naj se o odstranjenju centralističnega birokratskega izrazov v gospodarstvu in o vprašanjih delavske kontrole razpravlja mirno in brez škode za gospodarstvo. 3. novembra pa je Ulbricht izjavil parlamentu, da je »osnovni pogoj za razvoj socialističnega demokratizma v pravicah delavskega razreda v socialističnem gospodarstvu«. Zaradi tega naj bi se pravice delavskih predstavnikov v podjetjih razširile in točno določile. Toda to enima nič skupnega s tako imenovano avtonomijo ali samopopravo. Hkrati pa je tisk ponovno zahteval, naj se razpravlja mirno in konkretno, prav je obravnavajo problemi enadnolne demokratizacije v podjetjih, vendar da je uvažanje tako imenovane delavske samoupravljanja strokovnjakov na izredno nenavadno področje. Šef zavoda dr. John C. Lilly se je sskel, sezul si je tudi čevlje in nogavice, odložil je še očala in si na obraz maske za dihanje. V laboratoriju je zavladala stroga tišina in v tej tišini se je dr. Lilly spustil v veliki vodni bazen, ki je bil v ta namen zgrajen v samem laboratoriju. Tako se je začel poizkus, s katerim je hotel znanstvenik Lilly ugotoviti, ali se morejo človeška čutila obklorirati.

Stevilni asistenti, ki so prišli opazovat poizkus svojega šefa, so pristopili k bazenu in »telo« profesorja pridržali s pasovi tako, da je lebežlo v vodi. Lillyjev obraz je bil obrnjen k dnu in tako se je znanstvenik znašel v popolni izolaciji od zunanjega sveta. Nič ni mogel čuti, nič ni mogel niti slišati, razen pritiska pasov in šuma, ki ga je povzročila njegova dihanje. Temperatura vode je znašala 35 stopinj, tako da ni čutil niti vročine niti mraza.

»Prvih 45 minut poizkusa — je naknadno poročal profesor Lilly — sem bil še pri polni zavesti. Občutek da ležim v popolni temi in tišini in da se pri tem ne morem niti premakniti, mi je v za-

v postavljanju perspektivnih načrtov podjetij, nadzirali naj bi izvajanje sklepov in delitev nagrad ter se ukvarjali tudi z evazijsimi personalnimi vprašanji. Delavske odbore bi vodili; kandidatne liste pa bi sestavljala telesa, ki bi jih tvorili sindikalni poverjeniki. Kandidatne liste bi vsebovale več kandidatov kot bi štel delavski odbor.

V CK očitno prevladuje gledišče, da se glede pooblastil delavskih svetov ne sme iti predaleč. Prav tako ni predvideno razširjanje pooblastil podjetij kot gospodarskih enot. Sicer pa se je diskusija o težah CK šele začela. Nadaljnji potek bo vsa ta vprašanja prav gotovo bolj osvetlil in pokazal, kaj o njih mislijo delavci.

ZIMSKI MOTIV (Foto Magajna)

ZANIMIVI POIZKUSI DVEH AMERIŠKIH ZNANSTVENIKOV

Blokada čutil povzroča nevzdržno željo po vtisih

Znanstvenika sta prišla do prepričanja, da je duševne bolezni teže prenašati od fizičnih bolečin

V malem laboratoriju zavoda za higieno psihe v New Yorku se je pred kratkim zbrala večja skupina strokovnjakov na izredno nenavadno področje. Šef zavoda dr. John C. Lilly se je sskel, sezul si je tudi čevlje in nogavice, odložil je še očala in si na obraz maske za dihanje. V laboratoriju je zavladala stroga tišina in v tej tišini se je dr. Lilly spustil v veliki vodni bazen, ki je bil v ta namen zgrajen v samem laboratoriju. Tako se je začel poizkus, s katerim je hotel znanstvenik Lilly ugotoviti, ali se morejo človeška čutila obklorirati.

Stevilni asistenti, ki so prišli opazovat poizkus svojega šefa, so pristopili k bazenu in »telo« profesorja pridržali s pasovi tako, da je lebežlo v vodi. Lillyjev obraz je bil obrnjen k dnu in tako se je znanstvenik znašel v popolni izolaciji od zunanjega sveta. Nič ni mogel čuti, nič ni mogel niti slišati, razen pritiska pasov in šuma, ki ga je povzročila njegova dihanje. Temperatura vode je znašala 35 stopinj, tako da ni čutil niti vročine niti mraza.

»Prvih 45 minut poizkusa — je naknadno poročal profesor Lilly — sem bil še pri polni zavesti. Občutek da ležim v popolni temi in tišini in da se pri tem ne morem niti premakniti, mi je v za-



ZIMSKI MOTIV (Foto Magajna)

• Četrtkov kotic • Žena • otrok • dom • gospodinjstvo • moda •

ZA LEPSI IN PRIJETNEJSI DOM

Urejeno gospodinjstvo je v ponos vsaki ženi

Od časa do časa preglejmo vse stanovanje in si nabavimo kar je najpotrebnejšega; s tem bomo odpravile tudi večkratno slabo razpoloženje

Kako se jezimo, kadar nekaj hitro potrebujemo, a nimamo doma niti ne moremo kupiti, ker je trgovina že zaprta. Jezimo se na trgovino, skušamo se same priti do opravila, da ni nič čudnega, ker nimamo doma, ker se vse tako hitro porabi itd. Le nase se pozabimo jeziti, saj smo pravzaprav same krive, da nimamo, ker ne kupujemo naravno. Kadar imamo kaj časa prostega, preglejmo naše gospodinjstvo, česa nam manjka. In napravimo seznam na pr. kaj vse rabimo za čiščenje oblake, za čiščenje stanovanja. Preglejmo kuhinjsko posodo in manjkačo zapišimo v seznam. Tudi premalo krožnikov imamo. Zapišimo si koliko jih moramo kupiti, prav tako koliko škodljivih potrebujemo, ali moramo nadomestiti razbiti servis za kompot z drugim. Tudi riže so se že začeli trgati. Nekaj jih moramo kupiti. Zapišimo si v seznam. Najbolje, da obhajmo celo stanovanje v roki in zapišemo prav vse, kar nam manjka. Kar dolg seznam bo nastal in odveč bi bilo misliti, da bi lahko vse, kar nam manjka naenkrat kupile, toda le postopoma, pa bo naše gospodinjstvo izpopolnjeno tudi s tistimi predmeti, ki sicer vedno manjkajo.

Pa pogledajmo kaj bomo najprej kupile. Pravzaprav tisto, kar najbolj potrebujemo. Če se odločimo za čistilna sredstva, si kupimo dobro krtačo iz sirke, omezo za ometanje parketa in omezo za brisanje prahu po stenah in parketu. Tu ližol moramo imeti pri hiši kot važno razkužilo sredstvo. Seveda ga hranimo na tistem mestu, da je nedosegljiv otrokom. Isto velja za solno kislino. Pri čistilnih sredstvih tudi ne pozabimo urediti čistilnega pribora za

čevlje. V vroči milnici operimo vse ščetke in dobro preplahnemo. Tudi krema za čevlje ne sme manjkati. Čevlje tudi od časa do časa preglejmo ali so potrebni popravila. Navadimo se odnesti čevlje k čevljarju takoj ko jih odrihimo na pr. zimskie in ne čakajmo do druge zime ter jih nesemo v popravilo šele tedaj, ko je že mrzlo. Isto velja za polsteno obutev. Vse delamo torej po načrtu, tudi kupujemo. Vsak teden ali mesec nekaj, pa nam ne bo nikoli nič manjkalo. Ko bomo imele že vse doma, bo občutek, da imamo urejeno gospodinjstvo, kaj prijeten, in čudilo se bomo, da smo to dosegle pravzaprav z malo dobre volje. Ne pozabimo, da je neurejen, ne gospodinjstvo marsikdaj vzrok za slabo voljo, prav tako tudi urejen dom pomiri še tako zlovoljen dan. Malo važnosti dobre volje in vztrajnosti, pa bomo imele tudi me to, za kar že dolgo zavidamo sosedi.

Žene v svetu

Iz poročil o delu evropske Mednarodne organizacije delav je razvidna starostna meja za dosego pokojnin za žene v raznih evropskih državah. Dve državi, Irski in Norveški, postavljata za oba spola najvišjo starostno dobo 70 let. Islandija in Švedska prav tako za oba spola 67. Sedem držav: Finska, Nemčija, Luksemburg, Poljska, Portugalska, Švica in Holandija tudi ne pozna razlike dobe; pri njih je starostna doba za oba spola 65 let. Različno dobo pa imajo države: Avstrija, Belgija, Grčija, Vel. Britanija, Danska, in sicer za ženske 60 let, za moške 65 let. 60 let je starostna doba za dosego pokojnine za oba spola ne Češkoslovaškem. V Franciji, Turčiji, v Saarski oblasti, Albaniji, Madžarski, Bolgariji, Italiji in ZSSR poznajo spet razliko in to: za ženske 65, za moške 60 let.

V Jugoslaviji pa so ženske že s 50 letom upravičene iti v pokoj, moški pa s 55 letom. Torej je starostna pokojninska meja v Jugoslaviji najnižja v vsej Evropi.

Indonezija je postala samostojna šele leta 1949. Ta razsežna država, ki obsega zelo rodovitne otoke pa je zelo znanostna, ter mora tako premagovati zelo velike težave. V oviro ji je tudi mnogoletnost, saj govore njeni prebivalci 250 različnih jezikov in narečij. Toda Indonezija ima v ustavi zajamčeno pravico voliti in biti voljena, in s tem vsa pravna pojoja za uveljavljanje enakopravnosti ženske, čemur nasprotujejo že mnogi stari običaji, posebno v družinskem življenju. Indonezija so zelo pridne delavke, ki so pogostokrat glavne rednice družine. Indonezijske družine so navadno zelo bogate z otroki, za vzgojo otrok mora skrbeti skoraj zgolj mati. Ki opravlja tudi vsa gospodinjstva dela. Vrh tega pa hodi delat še na plantaže, ali v tovarne, ali pa se ukvarja z domačo obrtjo, da priskrbi družini potrebna življenjska sredstva. Pri tem pa ne sme pozabiti na telesno nego, kajti skrb za lepoto in privlačno zunanjost je za indonezijsko dolžnost, ki je ne sme zanemariti.

Zelo majhen odstotek onih, ki so pristali na poizkus, je vzdržal v zaboju polnih šest dni (hranili so jih skozi posebno odprtino). Po poizkusu se ti ljudje dobesedno niso mogli v znanjem svetu več znajti: Halucinacije so sicer prenehale, toda cele dni se niso mogli koncentrirati in bili so v stalni omotici.

Nenavadni poizkusi z blokado čutil imajo velik pomen za nadaljnji razvoj psihologije. Poleg tega pa nakazujejo tudi to, da so psihične bolezni dejansko mnogo huje od fizičnih, ker za določeno dobo onemogočajo vsako zdravo in normalno razsojanje.

tvoja.» je šepetala ona. »Rada te imam bolj ko vse na svetu. Ako bi ne bilo tako, bi se ne bila pustila poljubiti, kakor se nisem pustila drugim.«

»Ali si res moja? Pokaži, kako in koliko si moja ... Pokaži, kako me 'mas' rada ...«

»Na, pogled, vsa sem tvoja.« je rekla in ga objela; »a ti, ali me res ljubiš, ali pa sedaj, ko si okusil sladnost poljubov, ne boš maral več zame? Vidi, da si bil prvi ti. Nobeden se me še ni dotaknil, samo ti. Tebe sem pustila, ker te imam rada, a vidi, da ne smes hoditi za drugimi dekletji. Ne smeš nikoli pozabiti mene!«

»Nikoli te ne bom pozabil.« je svedelo objubil Ciril in kar naprej poljuboval Ireno. Stiskala sta se, objemala in poljubovala, ne da bi se zmedla za tisk in grom, ki sta divjala nad njima. Črni oblaki so se vili nad Matajuro, jem in se zaganjali grozeče proti Sv. Martinu. Šele prva kaplja dežja ju je prebudila iz sladke omame. Skočila sta pod skalo, ki jima je bila prijetno zavetje. Vsuha se je ploha. Bila je silovita, a ni trajala dolgo. Nak Kukum se jima je zpet nasmejalo sonce. Hitro sta nabrala drva v šope, jih zvezala in jih položila na vlak. Ciril ju je

prijel za držaje in odpeljal Vlak je hitro tekla po na močnem klancu. Irena ga je komaj dosegla. Po ure pota msta bila že doma.

Od tistega dne je zahajal Ciril bolj pogosto na Potokarjev. Potokarjeva Vanka, Irenina mati, je takoj uganila, zakaj je pospešil obiske. Nič ni nasprotovala, saj je Cirila poznala v o-kolice kot pridnega in poštenega fanta. Tudi Hulminovi stariši, ki so zvedeli za sinovo namero, so bili zadovoljni.

Tako sta sedaj Ciril in Irena živela drug za drugega. On, če je bil imel nekaj časa, je tekel h Potokarjev. Ko ga ni bilo pri kosilu ali večerji, se vedel. Kam ga iti klicati. Ker je bila Cirilova družina zelo poznana in je imela mnogo sorodnikov v okoljskih vaseh, je zvedela kmalu vsa občina, da se ženi pri Potokarjevih. Mladina snubenca je šlo vse prav in gladko. Ona se ni ogledovala za drugimi in on je bil zadovoljen z njo. Toda zgoditi se je moralo nekaj, česar nista pričakovala. Življenje pač je takšno: ima svoje skrivnosti in nikoli ne pove. Kaj bo jutri. Okoliščine, razmere in usoda je točila tudi ti dve mladi sri, ki sta utripali drugo za drugo.

(Nadaljevanje sledi)



Mlade žene in dekleta, posebno na urložena, zelo ljubijo spornice pašče iz toplega kamelharja, ki ostanejo vedno v modi

Pravila

«dunajske kuhinje»

Tako imenovana »dunajska kuhinja« ima v kulinaričnem svetu sloves, utemeljen v okusnosti jedi in v dejstvu, da zna dunajska gospodinja pripraviti dobro jed, ne le zaradi bogatih dodatkov, temveč zaradi svojih priprav.

Kaj bi nam povedala sleher, na dobra dunajska kuharica? Poslušajmo:

Prvo pravilo in skrivnost dunajske kuhinje je v tem, da uporabljamo majhne kuhinjske posode, bodisi za kuho ali za peko, tako, da čim bolj koncentriramo okus jedi. Pečenko pečemo ob rahlam ognju in v njenem lastnem soku in le malo prilivamo. Vsa cvrtja — tudi znamenite »dunajske zrezke« — cvremo tako, da masloba pokriva cvrtje. Seveda je potrebno poznati je maslo dobro ocediti. Pri kolačih in močnatih jedeh ne varčujemo z jajci in presnim maslom. Vlečno testo razvaljamo vedno na krpi, ki smo jo posule z moko.

Nekaj pristnih dunajskih receptov:

VROCA ZELJNATA SOLATA

Srednje veliko glavico zelja zrežemo, poparimo in ocedimo. V ponvi razpustimo 100 g na kocke narezane slanice in v njej svetlorumeno ocvremo srednje velike drobno narezano čebulo. Zalijemo s kisom, solimo, oporamo in na koncu dodamo zelja. Dobro premešamo in vroče serviramo.

OCVRTI KRAPI

Pri krapih je važno, da jih potem, ko smo jih očistili, narežemo z ostrim nožem na vsaj dva prsta debele, zrezke. Pripravimo jih za cvrtje kakor po navadi, in cvremo v vroči masti, ki naj dobro pokrije ribe. Cvrtje ocedimo v posodi, ki stoji na loncu vroče vode, ga nato zložimo na pladenj in serviramo s solato.

Prva ženska sodnik



Prvi angleški sodnik-ženska je postala Rose Heilbron, ki je bila tudi prvi odvetnik-ženska. Ona je branila nekoga morilca in je zaradi tega postala tudi zelo znana po vsej Veliki Britaniji.

V SEZONI BLEŠČEČIH VEČEROV

Dolga večerna obleka je stopila v ozadje. Dolžina velikih, kakor malih toalet se giblje 26—28 cm od tal. Glavne poteze novih modelov je v našihkih bisernih kamenčkih in bleščečih ploščicah.

Razveseljuje je letošnja domisljica modnih ustvarjalcev — skrajšana krila. — Čeprav je morda dolga večerna obleka na prvi pogled lepša in daje svečanejši videz, skriva v sebi vrsto neprijetnosti in težav, ki se jih ne moremo kar mimogrede iznebiti. Na vsak način je kratka večerna obleka veliko bolj praktična. Lepo se bo podala mlademu dekletu, kakor starejši dami. Če boste pravilno izbrale boste v njej pravi ljube. Premisliti morate kaj se poda vašemu tipu in kako boste prekrile morebitne napake. Same si boste najboljši sodnik, pomagalo pa vam bo tudi ogledalo. Če pa nimate za upanje vase, obrnite se na nasvet k dobri šivilji, ki vas bo gotovo rešila iz zadrege.

Izbira blaga ne bo težka. Vsekakor je na prvem mestu izmet, ki večkrat pride v poštev tudi kot dopolnilni okras. Za vitke postavbe so zelo primerne tkanine kot: mušelin, tifon, til in razne prozorne nylonске tkanine. Tudi brokat bo razveseljeval vse, ki so mu dajale prednost že lansko leto.

In barve! Prednost dajejo naslednjim: črni, vijoličasti, temno rdeči ter pastelnim barvam. Modeli so dokaj različni. Krila so široka in ozka, životki prilagajajo, pas je večkrat dvignjen visoko, tako, da spominja na linijo »Empire«, dekoltje so veliki in majhni, obleke pa so tudi visoko zapete, ali pa imajo izrez le na hrbtni strani.

Obleke krasijo biserni kamenčki, trakovi, cvetle in sponke. Tudi žamet in krzno sta močno zastopana kot o-

kraska. Bleščeče ploščice ali biserni kamenčki so našiti v fantastičnih vzorcih ob raznih izrezih, na bokih ter ob spodnjem robu krila. Ta na-

čin krasitve pride predvsem do izraza pri ozkih oblekah. Te ploščice pa ne krase samo obleke, marveč tudi klouke.

SILVIJA



Tudi danes so mlada dekleta kot so bile njihove matere, navdušene za črne zametaste obleke, okrašene z belimi cipkastimi cvratniki in zapetostami, ki dajejo posebno eleganten ton vedno praznični obleki

IZIDOR PREDAN

Usodni intermezzo

Ljubezenska zgodba iz življenja beneških Slovencev

2.

«Lahko da bo,» je glasno odgovoril Ciril. Spojdiva v Globocak, tam je polno suhih drv, jih bomo hitro nalomila.»

Moleče sta vstala in odšla. Do Globocaka je krikih deset minut hoje, a mlade nocoj, kadar se denojo na pot, hitro tečejo. V hpu sta bila tam. Po sredi Globocaka teče potok; tostran in onstran je bilo mnogo suhih vej.

«Poglej, leskove in bukovje, kako so lepe. Taksele so prave za kuhanje »strukljev«!« je rekel Ciril in z veseljem pogledal po suhih vejah.

«A so prave tudi za kuhanje krompirja?» je v smehu odvrnila Irena. Zgleda sta jih lomiti. Skladala sta jih za grobov grm. Kup je hitro rasel. Se malo, pa bo dovolj za oba. Na desni strani potoka je bila debele bukev ba(2), ki je imela mnogo le-

pih ocsenih vej. Irena se je spustila kakor verveča čez potok, splezala je na skalo in prišla do bukv. Prijela se je za vejo, splezala nanjo ter se prijel za drugo. Ta pa je bila pri debeli trhlja. Odlomila se je in padla v potok. Sreča, da je bila Irena hitra kot blisk, zgrabila se je za spodnjo vejo in obvisela »nad potokom.

«Ciril, Ciril, na pomoč!» je prištrikano zaklicala.

Se z česom bi je utegnili treniti, ko je bil Ciril že pri njej. Hitro je splezal na skalo. Pod skalo je bil prepad, pod bukv, za skalo pa mehka črna zemlja pokrita z listjem, z vrha skale je Ciril segel Ireni komaj do pasu. Krepljo jo je prijel. Ona je zatrepetala. Potegnila je, a ni mogel obdržati ravnotežja. Oba sta padla vznak na listje pod bukv. On se je Ciril obrnil, so bile Irenine ustnice tik pred njegovimi. Srečala sta se z očmi. Nji so zadrhtele prsi. Obema je zavrelo v glavi. Njunje ustnice so se združile v dolg in strasten poljub. Takšne sladkosti nista še uživala v življenju. Oba bi bila rada ostala za vedno v tem divjem, a hkrati nedolžnem objemu. Prva se je zresnila Irena. Izvila mu je glavo in skrla ustnice tako, da jih je pritisnila na njegova prsa.

«Se, se, Irena, se» je divje ponavljal Ciril.

«Pokaži, da pridem do sapa, saj si me skoraj zadušil,» je zadovoljivo odgovorila Irena. Povedati je hotela še nekaj, a ni utegnila. Rahlo ji je dvignil glavo in jo se enkrat hlastno poljubil.

«Oh, Irenica moja, kako sem vesel, kako te ljubim. Oh, če bi se bila z zdavnaj obsesla na vejo ... Ali si moja? O draga ... A! me umas rada?» Vse to je govoril kakor v snu.

«Tvoja sem, za vedno sem

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

POSLEDICA GOSPODARSKEGA OBUBOŽANJA IN ŠOVINISTIČNE POLITIKE

V javnih uradih Beneške Slovenije ni zaposlenih skoraj nič domačinov

V desetih popolnoma slovenskih občinah Beneške Slovenije je zaposlenih kar 666 državnih uslužbencev, med njimi, razen nekaterih tajnikov, ne bomo našli slovenskega občana

V Beneški Sloveniji ni zdaj nobenih posebnih državnih uradov. Prefektura in kvestura sta v Vidmu in prav tako tudi razni državni uradi. Ena sodnija je v Cedadu in druga v Centi, tako da sta pravzaprav obe izven pravega ozemlja Beneške Slovenije. V Sptu, ki je središče Nadiških dolin, sta bila nekdanji komisar in sodnija, zdaj pa samo občinski urad in razne prosvetne ustanove. Čeravno nima Beneška Slovenija urada, pa živi med nami vse polno državnih in občinskih uslužbencev. Po podatkih iz zadnjega ljudskega štetja iz leta 1951, ki so pa bili še le leto objavljeni, je bilo pred petimi leti kar 666 ljudi zaposlenih v javni upravi. Pri tem se mi beneški Slovenci, ki nam gre trda za kruh, sprašujemo, koliko je naših ljudi dobilo na svoji zemlji stalno mesto v državi službi. Po priloženi tabeli vidimo točno, koliko je ljudi v vsaki izmed desetih čisto

slovenskih občin Beneške Slovenije zaposlenih v javni upravi. Od 666 javnih uslužbencev je 392 moških in 274 žensk. Kolikor so ženske pri nas v javni službi so v glavnem učiteljice po naših vaseh in po nekaj poštaric; le prav malo jih je, ki pišejo na stroj v naših občinskih uradih in dveh bančnih uradih V Sptu je kar 202 javnih uslužbencev. To je za malo Speter precejšnje število. Temu se pa ni čuditi, ker je Speter pomemben prosvetni center. Tu je otroški vrtec pa osnovna šola, dalje nižja srednja šola, učiteljske, nova obrtna šola za zidarje in mizarje, dva konvikta, zavod za onemogle, glasbena in risarska šola. Ker so učne moči skoraj povsod samo ženske, je v Sptu od 202 javnih uslužbencev kar 95 žensk. V malih slovenskih občinah: v Direki je 19, v Grmeku 30, v Sovodnjah 42, v Srednjem 38 javnih uslužbencev. To so večidel finančarji.

Koliko je domačinov Slo-

KAKO JE S PRESKRBO Z ŽIVILI

Ugodno vreme v novembru omogočilo setev pšenice

Letošnji krompir je boljše vrste kot lanski

Mesec november je na splošno imel zelo ugodno vreme, kar je kmetovalcem omogočilo, da so opravili vse poljske dela. Posejali so pšenico, in sicer še pred deževjem. Po približnih podatkih iz morala biti površina posejane pšenice približno enaka površini od lanskega leta. Prišelke koroze je bil nekoliko manjši zaradi poletne suše. Krompir je bil boljše kakovosti, vendar je bilo nekoliko manj kot lani.

Medtem ko je bil trg na debelo dobro založen s poljedelskimi pridelki, je bil za beležen zastoj pri trgovini z mesom. Za malenkost je padla cena teletona in prašičem, nezrepanjenjena je ostala cena piščancev.

Tik pred prazniki se je povečala cena jajcem in perutnine. Tudi maslo se je podražilo od 10 do 20 lir pri kilogramu. Do tega je verjetno prišlo zaradi praznikov, ko gospodinje bolj kot ostale dni v letu, kupujejo to blago za ročice in pripravljajo boljše kosila.

Med Gorico in ostalimi italijanskimi velikimi tržišči je v teku neprestana izmenjava blaga. Mi pošiljamo redno radijske in jabolka, k nam pa prihaja južno sadje, kakor, citrusi in solata. Tudi cena vina se je nekoliko zmanjšala. Najbolj pa so se zvišale cene cvetov, krompirja, špi-nadi, cikorijske in pomarančam. Ostala povrtina se bistveno ni podražila.

Kmalu pričetek gradnje goriske hranilnice na Korzu Verdi

Postopje bo stalo 80 milijonov lir in bo imelo poleg trgovin in uradov tudi več stanovanj

Na vogalu Korza Verdi in Ul. Diaz, kjer so podrl stari kavarno bodo v kratkem

prideli graditi temelje za novo palačo, ki bo lasti goriske hranilnice. Novo poslopje, ki bo dopolnilo prazen prostor in obrisalo Gorico na tleh, njeni najbolj važni prometni točki bo stalo 80 milijonov lir. V palači bo poleg uradov in stanovanj za hranilnico tudi več drugih uradov gorških ustanov, krasen bar in nekaj trgovin.

Opozorilo Zveze trgovcev
Zveza trgovcev za gorisko pokrajino opozarja vse tiste trgovce, ki jim konec tega leta izteče obrtnica, naj jo zaradi obnove nemudoma prinesejo na sedež Zveze trgovcev na Korzo Italija 5, da se na ta način izognejo nevarnostim navala in cakanja v zadnjih dneh meseca.

Rojstva, smrti in poroke
Med 16. in 22. decembrom se je v Gorici rodilo 13 otrok, umrlo je 14 oseb in bila je ena poroka.

RODILNICE SO SE: Alfio Sanfilippo, Luciana Moro, Mario D'Orico, Lucia Cesca, Giuseppe Piscotta, Giorgio Bilich, Giorgio Burgaletta, Paolo Bisacch, Elena Pinello, Paola Capacchione, Lucio Zotti, Franz Možina, Clara Brescan, UMRILNICE SO: 77-letni Giovan Marchi, 78-letna Emilia Strossa vd. Sanson, 67-letna Amelia Tomat vd. Cecchetti, 9-letna Lida Turus, 75-letni upokojenec Ilario Freschini, 72-letna Rosalia Baj, 79-letni upokojenec Josip Klinec, 70-letni Jakob Humer, 74-letni Karel Figel, 73-letni Andrej Suli, 33-letni novinar Ignio Rizzetto, 63-letna gospodinja Avgustina Humar, 54-letna Rosina Scorta.

POROCILA STA SE: podoficir finance Mario Daricci in gospodinja Lidija Resen.

Ledene rože na oknih in zmrzneni vodovodi

Božični prazniki so nam poleg prijetnih stvari prinesli tudi hladen zračni val; že v torko je bilo jutraj precej slane in majske po luže okoli vodnjakov in vodovodnih pip na odprtem poledenele, toda v noči med torkom in sredo je začelo hudo zmrzovati in včeraj smo se zbudili z rožami na steklih in morskimi brez vode v ceveh. Premarskater gospodinja je pozabila pustiti curek vode, da teče iz pipe ali pa obložit vodovodni rezervoar s slamo ali blagom, kakor so pravčasno opozorili občinska podjetja. Vsekarer je nastopila prava zima, ki je v tem letnem času še nismo občutili. Upamo le, da ne bo tako huda in tako dolga kakor lanska, čeprav se je večina prav zaradi te slabše izkušnje nanjo bolj pripravila. Včeraj jutraj je bilo 7 stopinj C pod ničlo.

Nova telefonska govorilnica na Trgu republike v Trzinu

V ponedeljek dopoldne so v Trzinu svečano otvorili novo telefonsko govorilnico na Trgu republike. Nova javna telefonska govorilnica, ki jo je uredila Telve in v kateri sta dve kabini daje nov videz tej središčni točki Trzina. V tem mestu je doslej 1.900 telefonskih naročnikov, zadnje dve leti se je opazilo njihovo stalno naraščanje, ki je tudi doseglo do 50 odst. povečanja na leto.

KINO

CORSO. 16.00: «Kralj in jaza». Deborah Kerr in M. Brummer.

VERDI. 16.00: «Mešana kri». Ava Gardner, Stewart Granger.

VITTORIA. 17.00: «Prihaja teta iz Amerike». Tina Pica.

CENTRALE. 17.00: «Smo ljudje ali kapljarija». P. Stoppa.

MODERNO. 17.00: «Divizija Folgore». F. Tozzi.

MEDNARODNI NOGOMET

MEDNARODNI USPEHI jugoslovanskih nogometašev

Olimpijska reprezentanca-Indonezija 5:1, Partizan-Neukirchen 4:2, BSK-«Werder» Bremen 3:0

DŽAKARTA. 26. — Jugoslovanska olimpijska nogometna reprezentanca je zaključila svoje turnejo po Indoneziji s dvema zmagama. Najprej so v Perfidu premagali lokalni klub «Parsidza» s 4:2, 23. t. m. pa so v zaključnem srečanju premagali v Djakarti izbrano enajstoro Indonezije s 5:1. Jugoslovani so bili v vsakem pogledu, posebno pa v tehničnem, mnogo boljši od svojih nasprotnikov. Tekmi je prisostvoval tudi predsednik indonezijske republike dr. Ahmed Sukarno.

Jugoslovanski nogometaši bodo 29. t. m. nastopili še v Kalkuti, nato pa bodo z letalom odpotovali v Rim in od tu v vlakom preko Sežane v Beograd. Skozi Trst bodo potovali z Orient-expressom v cetrtek ali pa v petek 3. oz. 4. januarja.

NEUKIRCHEN. 26. — V prijateljski mednarodni nogometni tekmi je Partizan pred okrog 7000 gledalci premagal v svoji drugi tekmi na turneji po Nemčiji «Borussia Neukirchens» s 4:2 (2:0). Vse štiri gole za Partizana je dosegel Milutinović in sicer v 1', 36', 57' in 88', za domače pa desno krilo v 46' in 87'. «Borussia» je na petem mestu prve jugozahodne nemške lige in igra izredno ostro. Vseena pa se ni moglo upirati razigrani in tehnično boljši enajstoroici Partizana. Če ne bi igralci Partizana dajali prednost igri za oko, bi bil rezultat lahko še višji, kar dokazuje razmerje v kotih 10:2 za Partizana. Občinstvo je bilo z lepo kombinatno igro Beogradčanov zelo zadovoljno. Najboljši igralec Partizana je bil Milutinović, zelo dobri pa so bili tudi Bobek, Kaloperovič in Zebec.

BARCELONA. 26. — Barcelona je premagala nogometno moštvo First z Dunaja s 4:3 (2:2).

KOLESTARSTVO

GAND. 26. — Van Vliet (Hol.) je zmagal v hitrostni dirki za veliko nagrado Ganda, ki je bila danes na zimskem dirkališču, pred Italijanom Morettinjem, ki je bil drugi.

«Zares, cel hudič bi lahko bil, če jih ne bi potolkli. Dober je Uča, primojdu! Če ne bi njega imeli...»
«Da, samo da je Pavle za menevarjanje in izmikanje... Ko smo njega poslušali, smo vedno bežali»
«Kaj pa je bilo ondan? Nemci so nas namazali popolnoma zastoj! To je bilo Učovo maslo. Trmoglav je. Ne moreš, ljubček, samo s srom v boj. Potrebna ti je tudi pamet in zljubljenost. Zame sta obadva enaka. Stvari je treba gledati politično. Zato ti je Pavle prava lisica!»
«V redu, politično! Ti lahko govoriš. Toda jaz sedim med dvema stoloma. Hudo je, hudiča!»
«Čemu pa naj bi bilo meni lahko? Ti si namestnik komandanta, jaz komandir. Ti imaš več odgovornosti kakor jaz, toda tudi meni ni lahko. Misliš, da mi je vseeno, ker sta se onadva vsekala. Nič dobrega ne more biti iz tega. Komaj čakam, kdaj bo prišel Jovan in bo čez to napravljen križ. Če pa ne bo prišel in se Uča ne bo spametoval, bo prišlo do velike nesreče»
«Kako da bi se Uča spametoval? Pavle mora priti k pameti. Ni nujno, da mora biti zato, ker je komisar, tudi pametnejši; vedno tudi ne more imeti prav. Tudi jaz znam misliti s svojo glavjo! Strah mi bo paral srec, dokler ne bo Jovana, potem bo stvar jasna. Okrožni komite in Brka ne mislita tako kakor vidva, da vesta!»
«Čemu se ježiš? Tudi jaz mislim s svojo glavjo. Navsezadnje lahko Brka reče, karkoli hoče. On ne more iz zaledja bolje oceniti položaja kakor Pavle. Pavle je predvojni komunist in sposoben človek.»
«Predvojni komunist je tudi Uča. Predvojni komunist sem tudi jaz, če že hočeš. Govori, kar hočeš, toda vedi, da je stvar resna. Nikdar se nismo bili v takšnem položaju. In ta komite... v tednu dni ne more vzpostaviti zveze z nami. Vprašaj partizane, kaj mislijo?»
«Kaj mislijo partizani, ni važno; lahko mislijo, kar hočejo, toda ne odločajo. Poslušati morajo štabna povelja, in konec! Saj smo vojska. Človek boži!»
«Nismo, Vuk. Navadna vojska. Kadar voda že takole v grio teče, moraš misliti na vse. To so ljudje, niso ovce!»

«Čeprav je že minila polnoč in je bilo strupeno mraz, ni mogel nihče zaspati. Okrog dveh velikih ognjev se je zbral ves odred. Ognji so v zaplenjene nemške vojaške plašče in šotarska krila so partizani pretresali nemške nahrbtnike in se greli. Naveden je bilo poostlo po vsem mogočem; dremali so.

«Kaj misliš, odsluženeč Sema, čemu potrebujejo Nemci toliko kolonjske vode?» se je oglašil Djurdje, ki je brskal po nemškem nahrbtniku «telečnjaku».

«Higiena, človek boži! Oni ne morejo prebiti brez tega, kakor Jevta ne more brez zganja. To je tako, nacionalna zadeva».

«E, če pa je tako, tedaj mi je že ljubša naša srbska slivovna higiena. Deluje na zunan in znotraj».

«Oni, dragi odsluženeč, si s kolonjsko vodo umivajo roke pred kosilom in po njem. Poskušala sta se šaliti, ker pa ni nihče poprijel za šalo, sta umolknila.

Vuk in Gvozden sta se spustila v tih, drugačen pogovor. «Kaj je tebi, Gvozden, nekaj ti ne gre v račun?» se je obrnil k njemu Vuk, ki je vedel, da zgovorni Gvozden ne more brez razloga. «Kakor da se nič ne veseli, ker smo sinoči tako zagodili Nemcem».

TENIS

Avstralija - ZDA 2:0 v finalu Davisovega pokala

ADELAIDE. 26. — Po prvem dnevu teniškega dvoboja v finalu Davisovega pokala med Avstralijo in ZDA, vodi Avstralija z 2:0. Lew Hoad je premagal Amerikanca Flama s 6:2, 6:3, 6:3. Ken Rosewall pa Vica Seixasa s 6:1, 6:4, 4:6, 6:1.

Dvoboju je prisostvovalo okrog 18.000 gledalcev, ki so bili priča veliki premoči avstralskih igralcev, posebno pa prvaka Wimbledonja, Francije in Avstralije, Lewisa Hoadja, kateremu Flam, ki je prvič nastopil v finalu Davisovega pokala, sploh ni bil dostal. V drugi igri je Seixas nudil močnejši odpor.

NOGOMET

Honved - Inter 2:1

MILAN. 26. — Pred 15.000 gledalci, ki so prisostvovali tekmi kljub izrednemu mrazu, je danes Honved premagal Inter z rezultatom 2:1 (0:0).

Moštvu sta nastopili v naslednjih postavah:

Honved: Grosics, Rakoczi, Dudas, Bozsik, Banyai, Kotaszi, Buday, Kecsi, Machos, Puskas, Tichy.

Inter: Matteucci, Vincenzi (Fongaro), Giacomazzi (Vincenzi), Masiero, Bernardini, Iovannini (Tagliavini), Rebbizi, Volanthen, Massei (Lorenza), Skoglund (Pandolfini), Campagnoli.

Gole so dosegli: V 19' drugega polčasa Puskas, v 37' Kocsi, v 40' Pandolfini iz 11-metrovke.

Tekma zaradi poledenelega terena ni bila posebno lepa. Vendar pa so Madžari potrdili svoj sloves odličnih tehničarjev. Z večjo točnostjo v zaključnih akcijah bi lahko bila njihova zmaga večja, večkrat pa je odlično interveniral tudi mladi vratar Interja.

Proti koncu tekme je prišlo do trčenja med Puskasom in Giacomazzijem. Oba igralca sta zapustila igrišče. Puskas je zamenjal Szabo, Giacomazzija pa Tagliavini.

BOKSARSKI POPOLDAN V MILANU

Z zmago nad Hernandezom Loi ohranil evropsko prvenstvo

Boksarja nista nudila kvalitetnega boksa, vendar je Loi zmago povsem zaslužil

MILAN. 26. — Evropski prvak lahke kategorije Duilio Loi je danes premagal po točkah v 15 rundah Spanca Josea Hernandeza in ohranil svoj naslov.

Dvoboju je bil v milanski športni palači v okviru tradicionalne boksarske prireditve na praznik sv. Stefana, ki je bila za to priložnost napolnjena do zadnjega kotička. Pred dvobojem med Loi in Hernandezom, ki je bil osrednja točka programa, sta v prvem dvoboju nastopila Italijan Cavalieri iz Benetk in Marokanec Sahraoni. V začetku je bil nekoliko boljši Cavalieri, toda proti koncu se je Marokanec popravil in dvoboju je končal v 5. rundi neodločeno.

V ringu sta se nato pojavila boksarja peresne kategorije Campari iz Pavie in Saad Moussa iz Biserte. Zmagal je Italijan po točkah v 8 rundah, čeprav je Moussa nudil zelo močan odpor in je večkrat zadadel svojega nasprotnika.

Zelo zanimiv je bil naslednji dvoboj v welter kategoriji med Bellottim iz Rima in Francozom Ferrerjem. Italijan je začel previdno, toda pozneje se je sprostil in je bil v sredini dvoboja vsemu nasprotniku enakovreden. V 9. rundi je Ferrer zelo močno

zadel Italijana, ki pa se je kmalu opomogel. V zadnji rundi je bila borba zelo zagrizen. Začel je napadati Ferrer, toda Bellotti se je odlično branil. Sodniki so proglasili dvoboj za neodločen, publika pa je hotela Italijanovo zmago.

Ko se je razburjenje poleglo, sta prišla v ring Loi in Hernandez. Ker je dvoboj uraden za evropski naslov, so najprej zaigrali obe himni. Dvobojsam ni nudil najboljšega boksa in glečalci so zaradi tega večkrat glasno negodovali pa tudi sodnik je večkrat pozval oboja nasprotnika k večji borbenosti.

V prvih štirih rundah sta bila nasprotnika dokaj izenačena, čeprav je bil Spanec nekoliko bolj aktiven. V 5. rundi je novo boksanje še bolj padel in Loi se je nekoliko popravil sele v 7. rundi, toda le na trenutke. Tudi naslednji dve rundi sta bili nezanimivi dokler ni končno v 10. rundi Loi dvakrat močno zadel Hernandeza, ki pa je takoj odgovoril vendar brez učinkov. To je bila prva runda, ki jo je Loi jasno odločil v svojo korist. V 11. rundi je Loi zabeležil dva udarca v svojo korist in Spanec ni mogel priti do veljave. Še bolj aktiven je bil Loi v 12. rundi.

di. Zaradi številnih direktnih udarcev je bil Hernandez z nekajlo zdelan, posebno močno pa ga je omajal udarec v željast tik ob gongu.

Od 13. runde dalje je Loi že povsem kontroliral potek. Hernandez je začel lahno kraveti iz nosa, vendar ni odnehal. Malo pred udarcem gonga je Loi sprožil proti njemu serijo udarcev, ki so Hernandeza omajali. V 14. rundi bi Loi kmalu slavil zmago s k. o. vendar je imel Hernandez še toliko moči, da se je obrnil na nogah do konca tudi v naslednji 15. rundi. Loi je zmago zaslužil, kar je športno priznal tudi Hernandez.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO Tiska Tiskarski zavod ZIT - Trst

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 27. t. m. ob 18. uri barvni film:

„Klic krvi“

predvaja danes 27. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:

«Deportiranci iz Botany Baya»

Igrajo: ALAN LADD, JAMES MASON in PATRICIA MEDINA

Kino na Grcčinah

predvaja danes 27. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:

«Deportiranci iz Botany Baya»

Igrajo: ALAN LADD, JAMES MASON in PATRICIA MEDINA

Konfekcijska trgovina

PITASSI

TRST - Korzo Italia 7

ter s podružnicami v Gorici, Vidmu in Pordenonu

Vam nudi za praznike

NAJNOVEJŠE DOBAVE KONFEKCIJSKIH IZDELKOV NAJBOLJ ZNANIH IN SLOVITIH ZNAMK, ZAJAMCENE PO KVALITETI IN OKUSU IN PO NAJUGODNEJSIH CENAH

Obleke - Plašči - Površniki - Dežni plašči - Blago za obleke - Perilo

V IZREDNO BOGATI IZBIRI, ZA

DAMO IN GOSPODA

OGLEJTE SI NAŠE IZLOŽBE!

POČASTITE NAS S SVOJIM OBISKOM IN SE

BOSTE O VSEM LAHKO OSEBNO PREPRICALI

NAKUPE LAHKO IZVRŠITE TUDI Z BONI:

Provvida (F. S.) - Forever - INAM - AFRA - Ospedali di Trieste - Organizzazione Vendite - TELVE - INPS - Dreher - Lloyd Triestino - Italia - Adriatica - Cantieri: S. Rocco, S. Andrea, Centrale, S. Marco, Arsenale, Dilfi, Felszegi - GIPS - EPOVAR.

KDOR SE PREDSTAVI S IZREZKOM TEGA OGLASA, DOBI 10 ODS. POPUSTA

DOBRICA ČOSIČ

DALEČ JE SONCE

27.

Na njeno mesto pa se je prikradla druga, hitreje zdrsel na prvo in padla v senco. Za njo jih je steklo ne nekaj.

Prizrlaz je ranjeno roko in se dvignil, vstal in sedel k Bojani. Prijel jo je za roko in z mezinem pobožal njene drobne, še vedno deklislo nežne prste. Ramena so ji zadrtela. Uča se je obrnil k ranjenemu, prisluhnil, ali spijo, in rekel tiho, da je slišala samo ona:

«Bojana, nočjo govorim vse mogoče. Ti veš, zakaj...» Učov glas je bil tako spremenjen, da se mu je zdelo, kakor bi govoril nekdo nepoznan. Malo je zastal in nadaljeval: «Hude stvari preživljam zadnje dni. Nenehno prihajam v spore s seboj in z drugimi.» Zadnja beseda mu je zdrla iz jezika brez njegove volje. Imelo ga je, da bi ji še nekaj povedal o sporu s Pavletom, da bi se zaupal prav njej, sedaj najbližjemu človeku. Vendar se je obvladal. Bojana ga je pogledala, kakor da bi čutila njegove misli in obotavljanje, in šepnila:

«Razumem...» Prosim te samo: nočjo ne govori o nesreči in vojni. Pripoveduj nekaj lepega, prav tega zdaj tako potrebujem.»

Razume me, je veselo pomislil Uča in se ji zagledal v oči. «Lepo!...» Nočjo sem bil srečen, ko sem se sprejelaj po bojišču. Sedaj pa nisem nič kaj pri volji. Ne, tudi zdaj sem srečen, samo drugače kakor pred dvema urama: Tisto je bila sreča bojovnika, moja komandantska sreča. Zmaga in zmagovati je zame prava sreča. To sedaj je nekaj drugega: lepo

in čudno.

«Kakšen človek pa si? Čemu misliš samo na nekaj velikega in nenavadnega? Pripoveduj mi nekaj, kar ni vojna, o tistem, kar bo po njej. Govori nekaj o naju.»

«Kaj bo po vojni? Uča se je zamislil: natančno ve, kaj bo po vojni, pa vendar ni mogel zdaj govoriti o tem.

«Čemu molčiš? Jaz močno verujem... rada sanjam o tem.» Ni mogel govoriti. Obotavlja se in počasi je bil objel z zdravo desnico. Nekaj trenutkov je tako obstal, kakor da razmišlja, pa je nenadoma obsul s poljubi, se strgal iz njene objema in planil ven.

Ranjene je ječe poklical Bojano. Naglo je vstala. Na veselem in lepem obrazu ni bilo več sledu o solzah.

13.

Čeprav je že minila polnoč in je bilo strupeno mraz, ni mogel nihče zaspati. Okrog dveh velikih ognjev se je zbral ves odred. Ognji so v zaplenjene nemške vojaške plašče in šotarska krila so partizani pretresali nemške nahrbtnike in se greli. Naveden je bilo poostlo po vsem mogočem; dremali so.

«Kaj misliš, odsluženeč Sema, čemu potrebujejo Nemci toliko kolonjske vode?» se je oglašil Djurdje, ki je brskal po nemškem nahrbtniku «telečnjaku».

«Higiena, človek boži! Oni ne morejo prebiti brez tega, kakor Jevta ne more brez zganja. To je tako, nacionalna zadeva».

«E, če pa je tako, tedaj mi je že ljubša naša srbska slivovna higiena. Deluje na zunan in znotraj».

«Oni, dragi odsluženeč, si s kolonjsko vodo umivajo roke pred kosilom in po njem. Poskušala sta se šaliti, ker pa ni nihče poprijel za šalo, sta umolknila.

Vuk in Gvozden sta se spustila v tih, drugačen pogovor. «Kaj je tebi, Gvozden, nekaj ti ne gre v račun?» se je obrnil k njemu Vuk, ki je vedel, da zgovorni Gvozden ne more brez razloga. «Kakor da se nič ne veseli, ker smo sinoči tako zagodili Nemcem».

Gvozden je zamolčal, kar je mislil reči in kar je tudi njega mučil.

Partizani so si ogledovali družinske fotografije Nemcev. Podali so jih tudi Gvozdenu in Vuku.

V tem trenutku sta se pojavila Vuksan in Jovan v spremstvu nekaj ljudi v delavskih in civilnih oblekah. Partizani so jih veselo in presenečeno sprejeli.

«Jovan!»

«Jovan!»

«Kje hodiš, vraga! Odlično!» so veselo vzkliknili okrog ognja.

«No, zdaj se bo godila razčistila, je Vuk po tihem dejal Gvozdenu.

«Čemu nisi prišel pravi čas, ti zajec?» mu je strogo zakričal Djurdje.

«Kaj je, tovariš? Nikoli se me niste tako razveselili? Jaz vedno pridem ob koncu boja, je veselo začel Jovan, visok mladčen v gizdalinski kmečki obleki s čopom šestinastih las, ki se je čepril izpod na stran poveznjene cepice. Ves njegov obraz je bil kakor ustvarjen za smeh: žive črne oči, privihljeni rdečkasti nos, polna lica in velika usta, z lepimi zobmi. Dvotip nikoli ni zapustil veseljaka gimnazijca. Pozdravljena, partizanci! Lahko je vam! Mi kurirji smo nesrečni roj. Vi pa ne znate nič drugega kakor očitati, da po vaseh pijemo mleko kot goži in da nam dekleta dajejo nogavice iz svoje bale. Vi nesrečniki se trudite, mi pa uživamo vašo slavo. Mar ni tako?» je govoril Jovan in se po vrsti pozdravljaj z vsemi okrog ognja.

Kar se tiče ženske linije so o njem v odredu včasih govorili z zavistjo. On se je s tem ponašal in si ni mnogo prizadeval, da bi predrugačili svoje mnenje. «Poglavito je, da izročim in prinesem pošto in ne razkrijem zveze,